

[Poul Hartling.]

radikale venstre og for mit parti, er det da også i første omgang de økonomiske spørgsmål, vi har taget op til behandling. Jeg skal her nøjes med at nævne et par områder.

Skal vi kunne tage kampen op med den inflation, som vi i den nuværende situation først og fremmest må vende opmærksomheden imod, må vi f. eks. få bedre hold på den offentlige udgiftspolitik.

Jeg nævner i den forbindelse først, at vi trænger til en bedre offentlig budgetlægning. Hertil må høre, at man i forbindelse med finanslovsforslaget udarbejder oversigter over de to følgende års budgetter. Vi noterede med tilfredshed, at regeringen i åbningstalen var inde på lignende betragtninger. Disse budgetter må baseres på et skøn over pris- og produktionsudvikling, men der må også i dem indgå en vurdering af udviklingen i statens løvbundne udgifter til lønninger, pensioner, sociale ydelser o. s. v. Disse budgetoversigter må naturligvis føres à jour f. eks. hvert halve år på grundlag af det sikrere skøn, der da kan nås. Når nye forslag og investeringer vedtages, må den virkning, disse har på statens indtægter og udgifter, sammenholdes med budgetoversigterne.

I forbindelse hermed vil det være nødvendigt at opstille en ramme for budgettet. Det må ske på grundlag af en vurdering af den økonomiske udvikling i samfundet, herunder også det omfang, hvori budgettets gennemførelse vil lægge beslag på produktionsfaktorer.

Hvad de offentlige investeringer angår, må der også her udarbejdes en sammenhængende plan f. eks. for tre år ad gangen. Regeringens forslag kan behandles i det investeringsudvalg, som folketinget har nedsat, mens beslutning om bevillingerne til disse investeringer må træffes i finansloven.

Planlægningen skulle bl. a. betyde, at fuldførelse af de påbegyndte anlæg kunne få forrang for nye anlæg, så at man så vidt muligt undgik afbrydelser i arbejder, der var sat i gang, og den skulle videre betyde,

at man kunne samordne den økonomiske planlægning og den fysiske. Med den sidste menes netop, at én ting er bevilling af midler, en anden ting er en vurdering af de produktionsfaktorer, den pågældende investering beslaglægger.

Kravene til anlægs- og byggekapa- citet er det vigtigt at tage med ind i overvejelserne. Det har vi hidtil ikke gjort i tilstrækkelig grad. Vi har givet bevillingerne, og regeringen er ikke alene om at måtte bære ansvaret her, men vi har ikke altid tænkt over, om mulighederne for at få tingene udført også var til stede. Det er jo højst tankevækkende, at når man sammenligner det beløb eller de beløb, der er bevilget på finansloven, med de beløb, der er udnyttet næste år ifølge statsregnskabet, så er det sidste beløb år efter år mindre end det første. Når man fortæller folk dette, vil de normalt ikke tro det; det plejer jo altid at være sådan, at man overskrider, at man bruger mere, end der er bevilget. Men ser vi på statens anlægsområder, altså paragrafferne 26-28 i finansloven, så ser vi, at her har man brugt mindre, end der er bevilget. I 1962-63 andrager de uudnyttede bevillinger 55 mill. kr., i 1963-64 125 mill. kr., i 1964-65 180 mill. kr., og tallene siger endda ikke det hele, for dertil kommer de bevillinger, som er trukket tilbage på finansloven. Dette at bevillingerne ikke er brugt op, skyldes jo ikke, at statens direktorater og styrelser holder igen over for det „ødsle“ folketing, således at de ikke vil anvende de opnåede bevillinger, tværtimod. Det skyldes næsten altid, at man simpelt hen ikke var i stand til at udnytte bevillingerne, fordi der ikke var arbejdskraft eller materialer nok. Men denne praksis har højst uheldige konsekvenser. For det første har man altså derved indkrævet flere penge, end man behøvede, og derved bl. a. berøvet det private erhvervsliv penge, som det offentlige alligevel ikke fik anvendt efter hensigten. For det andet fik man ikke udført det, man ønskede og havde besluttet. For det tredje, og det er nok det vigtigste, blev det, staten faktisk fik bygget,